

Урок з природознавства

3 клас

на тему :

«Рослини живі організми. Різноманітність
рослин. Охорона зникаючих рослин»

**Вчитель
I категорії**

Івасик С.В.

Тема: Рослини – живі організми. Різноманітність рослин. Охорона зникаючих рослин.

Мета: Ознайомити учнів з різноманітністю груп царства рослин; виділити їх характерні особливості; розвивати вміння аналізувати і порівнювати рослини, визначати істотні ознаки рослин, впізнавати рослини, удосконалювати вміння доводити і робити висновки; розвивати в дітей допитливість і спостережливість, прищеплювати любов до рослин, бажання пізнавати їхню цілющу силу, виховувати естетичне сприйняття рослинного світу.

Обладнання: таблиці, олівці, зошити, кросворд, загадки, ялинка, ялинкові прикраси.

Хід уроку

I. Організаційна частина. Дихальні вправи.

1. Вправа «Морозець»

На морозі змерзли ручки, то візьми на них похухай!
Вдихаємо повітря через ніс, видихаємо через рот.

2. Вправа «Аквалангісти». Затамувавши подих, пірнаємо, рахуємо до 5, через рот повільно видихаємо повітря.

3. Вправа «Зимове повітря». Вдихнути через ніс, затримати подих, насолодитись повітрям і повільно видихнути через рот.

II. Звертання вчителя.

Любі діти! Рівно встаньмо
І в довкілля вирушаймо!
Щоб робота в нас кипіла,
Попрацюєм дружно й вміло.

III. Актуалізація опорних знань.

1.Перевірка д/з/

2. Запитання до учнів.

3. Вправа «Погода»

- Діти, який сьогодні день?

- Яке число?

- Чи є сонечко на небі?

- Погляньте уважно на небо. Яке воно?

- Чи були зранку опади?

- Яка пора року надворі?

- Чому взимку дерева не зеленіють?

- Чому кімнатні рослини ставлять біля вікна?

- Що потрібно рослинам для росту?

- Зараз запишемо погоду в зошитах, а черговий запише погоду в класному календарі.

- Діти як ваше самопочуття?

- А настрої у вас хороший?

Тож:

Займемося сьогодні
Серйозними ділами,
Відкриємо віконце
В чудовий світ природи!

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Девіз уроку: Природа рідна – наша втіха,
Тож хай вона не знає лиха!
2. Бесіда вчителя.
  - Діти, пригадайте, якою буває природа?(жива і не жива)
  - Що належить до живої природи?(рослини, тварини, гриби, людина)
  -
3. Оголошення мети уроку
Жива природа дуже різноманітна. У 2 класі ми вже вивчали рослинний світ. Тож пригадайте, які ознаки властиві рослинам, як

живим організмам.(Вони ростуть, дихають, живляться, розмножуються і помирають)

- Діти, чи любите ви мандрувати? До нас на урок завітав з лісу Мудрий Лісовичок. Він приніс нам загадки. Відгадавши їх, ви зможете розгадати кросворд і дізнатися про що будемо говорити на уроці.

4. Розгадування кросворду:

Сам червоний, а чуб зелений. (буряк)

Як у цирку акробати,
Лізуть вгору по канату,
Так і він – без рук, без ніг,
Всі тички обвити зміг. (горох)

Що за кущ в саду зростає,

Чорними ягодами малят пригощає.(смородина)

Сонечко в траві зійшло,
Усміхнулось і розцвіло,
Згодом стало біле-біле
І за вітром полетіло.(кульбаба)

У вінку зеленолистім,
У червоному намисті,
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду.(калина)

Стовбур рівний як колона,
А листочки як корона,
Влітку листячко зелене,
А як осінь – то багряне. (клен)

Рясно в липні зацвітає
Дуже гарний запах має
Цвітом від хвороб лікує
Щедро медом всіх частує.(липа)

5. Бесіда вчителя

Наука, яка вивчає рослини, називається ботанікою.

Протягом життя рослина росте. Як ми можемо це побачити? (Вона збільшується в розмірах і в своїй масі).

Рослини прикріплюються до ґрунту коренями. Навесні появляються пагони, листочки, квіти. Є рослини, що ростуть протягом усього життя: огірок, картопля, цибуля.

Наприклад: у дуба період росту чергується з періодом спокою. Ріст припиняється в зимовий період, або в літню засуху. Квіткові рослини зацвітають і утворюють плоди і насіння.

6. Робота у зошитах.

Мудрий Лісовичок дає завдання у зошитах: с.23 № 1, 2

7. Робота за таблицею на дошці.

Для живлення рослинам потрібно: сонячне світло, повітря, вода, поживні речовини. Як ви думаєте, рослини дихають тільки у день, чи

вночі також? Під час дихання вони вбирають своїми органами з повітря кисень і виділяють вуглекислий газ. А при живленні рослина забирає вуглекислий газ, а виділяє кисень. Живляться рослини лише на світлі. У день рослини дихають і живляться, а вночі тільки дихаються.

V. Фізкультхвилинка.

У володарки Зими
Трішечки замерзли ми.
Грудень каже: «Пострибай».
Січень каже: «Присідай».
Встали – сіли, встали сіли,
Розігріли наше тіло.
Лютий місяць нагадав,
Час нам братися до справ.
Сіли дітки всі гарненько
Спинки держимо рівненько
Книгу відкриваємо
Знання здобуваємо!

VI. Розвиток знань учнів.

Без рослин важко уявити життя людини. Мандрівку у розмаїття рослинного світу ми розпочнемо зі знайомства з основними групами рослин. Всі рослини поділяються на царства: водорості, мохи, хвощі, папороті, хвойні рослини і квіткові рослини.

1. Розповіді дітей-консультантів.(Учні розповідають про царства рослин.)
  - А чи бачили ви на території нашої школи деякі з цих рослин? (хвойні рослини і квіткові).
  -
2. Робота в зошитах.
Учні підписують назви рослин і розмальовують їх (с.24)
3. Вікторина «Упізнай мене»
  - « Це найбільше царство рослин, яке має квіти».(квіткові рослини)
  - «Квітів, плодів і насіння у нас не буває. А листя схоже на пір'ячко» (папороті)

«Вони ростуть у вологих місцях. Але не мають кореня і розмножуються спорами» (мохи)
«У них немає плодів, квіток, а насіння дозріває у шишках»(хвойні рослини)

4. Самостійна робота.

Читання статті у підручнику (с.84)

5. Робота в зошитах. Тестування №6 с.24.

VII. Закріплення матеріалу.

1. Охорона рослин.

Рослини— обереги нашого життя. Вони прикрашають наші будинки, вулиці і школу. Символами України є такі рослини: калина, верба, чорнобривці, барвінок, мальви. Нас лікує багато лікарських рослин: ромашка, звіробій, кропива, чебрець, калина, глід і багато інших.

Люди постійно змінюють умови життя рослин: вирубують ліси, проводять будівництво. Щоб виростити сосну до 20м., потрібно більше, як 50 років. Природа, як поранений птах просить про допомогу. Усі свої багатства Земля віддає нам до останку. Тож і ми повинні охороняти природу.

2. Демонстрація Червоної книги України.

У 1980 році була створена перша Червона книга України. На сторінках цієї книги записані види рослин, які постійно перебувають під загрозою зникнення. Зараз у книзі записано 826 видів рослин.

Наш обов'язок зберегти
Повітря і воду – чистими
Ґрунти – родючими
Рослини – зеленими,
а тварин – живими!

3. Прикрашення ялинки.

- Діти, скоро настануть Різдвяні свята і Новий Рік. Окрасою цих свят стане зелена ялинка. До якого царства відноситься ялинка? Цю ялинку ми виготовили на уроках трудового навчання. Сьогодні ми прикрасимо її і створимо пам'ятку про те, як потрібно охороняти рослини. (Діти прикрашають ялинку паперовими іграшками з написами.)

1. Не ламай гілок і дерев!
2. Не витоптуй квітів!
3. Не збирай букетів з лісових квітів!
4. Ходити можна тільки по стежинках!
5. Зрубав дерево – посади три!
6. Збираючи лікарські рослини частину з них залиш природі!

VIII. Підсумок уроку.

1. Виставлення оцінок.
2. Повторення матеріалу

IX. Домашнє завдання.

Д/з сьогодні буде кольоровим: хто одержить сині кружечки – буде читати статтю, червоні трикутники – розповісти про рослину, що записана у Червону книгу, жовті кружечки – намалювати лікарську рослину.